

Terugblik regionale conferentie ‘Passende BPV’ Noord-Holland en Flevoland

Op vrijdagmiddag 25 november 2022 kwamen ruim honderd mensen bij elkaar op het MBO Zuidcollege in Amsterdam voor de regionale conferentie over de begeleiding van mbo-studenten met extra ondersteuningsbehoefte in de BPV. De bijzonder hoge opkomst op vrijdagmiddag vlak voor een voetbalwedstrijd van het Nederlands elftal laat zien dat de interesse in en betrokkenheid bij ‘passende BPV’ groot is.

Verbeteragenda Passend onderwijs mbo

Om het onderwijs zo passend en inclusief mogelijk te maken heeft het ministerie van OCW in 2020 de Verbeteragenda passend onderwijs mbo ingesteld. Deze agenda bevat vier verbeterlijnen.

Verbetering van:

1. Intake van aspirant-studenten en betrokkenheid van hun ouders
2. De kwaliteit van de ondersteuning door onderwijsteams
3. De samenwerking tussen onderwijs, jeugdhulp en volwassenzorg
4. Begeleiding bij stages en eerste stappen naar de arbeidsmarkt

Voor elke verbeterlijn is een werkgroep opgericht. De werkgroep die zich met de vierde verbeterlijn bezighoudt bestaat uit vertegenwoordigers van het ministerie van OCW, Ingrado, MBO Raad, SBB, JOB MBO, IederIn en verschillende mbo-instellingen. Deze werkgroep heeft een ‘BPV-handboek voor de begeleiding van studenten met extra ondersteuningsbehoefte’ gerealiseerd en deze op 30 mei gelanceerd tijdens een landelijke dag over dit thema. Maar een handboek is één ding. Het echte werk gebeurt in het onderwijs en met bedrijven, dichtbij de student, dus daar, zo is de redenering, moet het handboek gebracht worden. Daarom heeft de werkgroep het initiatief genomen om in 7 regio’s bijeenkomsten te organiseren om aandacht te vragen voor het belang van begeleiding van studenten met een extra ondersteuningsbehoefte bij het vinden van een BPV-plek en tijdens de BPV.

De eerste regionale bijeenkomst heeft inmiddels plaatsgevonden in de regio Noord-Holland en Flevoland op 25 november 2022 in Amsterdam.

Regionale conferentie 25 november jl. te Amsterdam

De aftrap werd gedaan door de directeur, Elvire Biegel, van het MBO College Zuidoost van ROC van Amsterdam. Zij gaf aan wat de waarde is van goede begeleiding tijdens de BPV en het gebruik van het BPV-handboek. De begeleiding van studenten tijdens de BPV verdient volgens haar de volle aandacht en het BPV-handboek is daarvoor zeer geschikt als inspiratiebron. En niet alleen belangrijk voor de begeleiding van studenten met extra ondersteuningsbehoefte, maar voor alle studenten tijdens de BPV.

“Het BPV-handboek is niet alleen waardevol voor de begeleiding van studenten met extra ondersteuningsbehoefte, maar voor alle studenten tijdens de BPV. Maak daar gebruik van!” (Elvire Biegel, directeur MBO College Zuidoost ROC van Amsterdam)

Vervolgens nam mbo-student Denise Dudart het over om de deelnemers mee te nemen in de periode van haar opleiding waar BPV een grote rol speelde. Denise vertelde waar ze begeleiding miste, maar ook waar juist de begeleiding en warme ontvangst van haar leerbedrijf van grote waarde is geweest. Haar eerste stage was geen succes.

“Van het meeste dat ik deed, kreeg ik te horen wat ik verkeerd deed, maar niet hoe ik dit misschien beter zou kunnen doen.”

De spanningen uitte zich in ‘PNEA aanvallen’, dit staat voor psychogene niet-epileptische aanvallen (ze lijken op epileptische aanvallen). Na het inschakelen van specialistische begeleiding op school en een ziekenhuisopname trof ze ‘de juiste BPV-begeleider’ die een goede match had gemaakt met een nieuwe leerbedrijf. De stress van haar PNEA, PTSS, paniekstoornis en de rest speelt dagelijks een rol in haar leven, maar door de goede ondersteuning en aanpassingen is stage lopen en examineren toch mogelijk. Vanuit haar perspectief leerde ze de deelnemers van deze middag wat belangrijk is voor studenten met een extra ondersteuningsbehoefte. Aandacht, begrip en tijd zijn voor haar de belangrijkste voorwaarden voor een succesvolle BPV.

Het eerst deel van de regionale conferentie werd afgesloten door Annemieke Kleinhout van het bedrijf Enza zaden. Vanuit haar eigen ervaring als stagiaire wist Annemieke waarom een stage belangrijk is voor een student. Zij gaf aan waarom zij plek biedt binnen haar bedrijf voor studenten die wat extra’s nodig hebben. Tevens vertelde ze wat hiervoor nodig was van de student maar ook van de mbo-instelling. Voorwaarde voor een goede begeleiding is relevante informatie, het liefst van de student zelf. Maar ook vertrouwen en het geven van een gevoel van veiligheid aan de student vindt ze belangrijke voorwaarden voor succes tijdens de BPV in haar bedrijf. Ten slotte geeft Annemiek het belang van communicatie aan. Dat geldt niet alleen voor communicatie tussen de student en zichzelf als praktijkbegeleider, maar ook met haar collega’s over hoe ze het beste deze student kunnen begeleiden. Daarbij is het ook van belang om alert te zijn op non-verbale uitingen. Ze begrijpt dat het soms lastig kan zijn voor een student om problemen aan te geven omdat ze vaak met vooroordelen worden geconfronteerd. Toch vindt Annemieke het belangrijk te weten wat er aan de hand is, zodat ze haar begeleiding hierop kan afstemmen.

“Als we geweten hadden dat...Dan hadden we de werkomstandigheden gunstiger kunnen maken om het vertrouwen, de veilige omgeving en het ervaren van succes, mogelijk te maken!” (Annemieke Kleinhout, leerbedrijf Enza zaden)

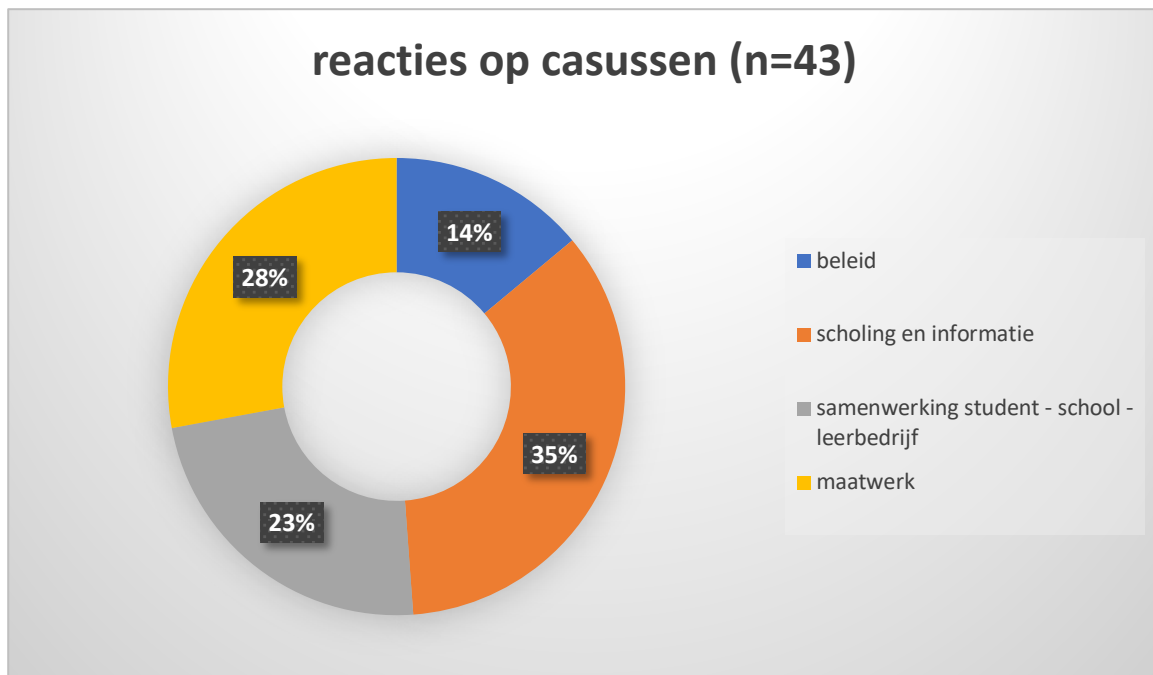
Werken in groepen

Aan de hand van drie verschillende casussen gingen de groepen aan de slag met de vragen die hier over gesteld waren. De groepen waren zodanig samengesteld dat de inzichten van de jongeren, BPV-begeleiders, begeleiders passend onderwijs, vertegenwoordigers van gemeente en (vertegenwoordigers)van leerbedrijven aan bod kwamen. Danny Verbeek en Denise Bras haalden de resultaten op van wat nodig is om studenten met extra ondersteuningsbehoefte goed te kunnen begeleiden en wat de waarde van het BPV-handboek hier in kan zijn. De conclusies en aanbevelingen van dit onderdeel van de regionale conferentie zijn in vier categorieën in te delen:

1. Beleid en regelgeving
2. Scholing en informatie
3. Samenwerking student – leerbedrijf – mbo-instelling
4. Maatwerk

Opbrengsten

Verreweg de meeste reacties op de kaartjes aan de hand van de casussen gingen over scholing en informatievoorziening, gevolgd door maatwerk. Over de samenwerking tussen leerbedrijf, student en mbo-instelling werden 10 reacties gegeven en reacties over het beleid werd met 6 reacties het minst genoemd.

Scholing en informatie

Het BPV-handboek wordt in de reacties genoemd als zeer waardevol en gebruikt als naslagwerk. Daarbij wordt wel aangetekend dat de informatie in het handboek ook toegankelijk zou moeten zijn voor leerbedrijven en studenten. De deelnemers gaven hierbij aan dat het van belang is dat het niet alleen bij papier moet blijven. “Een boek is prima maar je moet het ook doen!”, was een illustrerende reactie. Ruimte om casussen te bespreken, meer deskundigheidsbevordering op het gebied van begeleiden van BPV, themabijeenkomsten en het delen van instrumenten zijn voorbeelden die genoemd werden door de deelnemers aan de tafels. “We hebben die extra deskundigheidsbevordering echt nodig om beter te kunnen begeleiden”, stond op een van de kaartjes. De roep om meer informatie en scholing beperkte zich niet tot de mbo-instelling, ook studenten willen graag meer informatie over de mogelijkheden tot maatwerk en leerbedrijven willen ook graag scholing over hoe zij beter de studenten kunnen begeleiden.

Samenwerking student – school – leerbedrijf

Uit de reacties blijkt dat communicatie tussen student, school en leerbedrijf erg belangrijk is, zeker wanneer een student extra ondersteuning nodig heeft. Een goede voorbereiding van de BPV-periode is hierbij belangrijk, blijkt uit de reacties. Korte lijnen, goede en warme overdracht, betere voorbereiding van de BPV zijn adviezen die in deze reacties veel voorkomen. Bedrijven willen graag weten hoe zij de student kunnen begeleiden wanneer deze iets extra's nodig heeft en informatie over waar zij rekening mee moeten houden. BPV-begeleiders hebben dezelfde behoefte. Ook zij hebben niet altijd de juiste informatie of kunnen deze niet geven, omdat de student dit niet wil of kan geven. Anderzijds geven studenten aan vertrouwen nodig te hebben dat de informatie die zij

geven, in goede handen is. Zij hebben de ervaring dat ze juist door alles te vertellen, worden afgewezen.

Maatwerk

Het zorgen voor maatwerk tijdens de BPV wil nog weleens te wensen over laten, zo blijkt uit de reacties. Redenen die hiervoor genoemd worden zijn het gebrek aan kennis, het ontbreken van een plan van aanpak, geen duidelijk beeld van de student, omdat de informatie niet gegeven wordt (door student of mentor). Ook werd het gebrek aan tijd om aandacht te geven aan de student tijdens de BPV genoemd. In de reacties werd duidelijk de voorwaarde genoemd dat maatwerk in overleg met de student moet plaats vinden. “Niet óver de student maar mét de student”, was de oproep. Eveneens was de oproep om nu eens eindelijk werk te maken van maatwerk door het maken van een plan van aanpak, persoonlijk profiel of een soort van persoonlijke handleiding. Deze moet dan wel positief (wat kan wel) zijn en op basis van realistische en haalbare doelen.

Beleid

De reacties die betrekking hebben op het thema beleid splitsten zich uit in beleid op betreffende onderwijsinstelling en op landelijke wet- en regelgeving. Zo werd binnen de onderwijsinstelling beleid gemist op het gebied van extra ondersteuning van studenten op de BPV. Hoeveel uren zijn hiervoor beschikbaar of is hier speciale ondersteuning beschikbaar? Op het gebied van landelijke wet- en regelgeving werd geopperd om bedrijven die zich openstellen voor stagiairs die meer begeleiding vragen, extra te belonen.

Parels

Tijdens deze conferentie kwamen ook mooie voorbeelden naar voren van successen en aanpakken die goed werken. Maatwerktrajecten waar bedrijven, studenten en begeleiders trots op waren en waar mooie samenwerkingen tussen student- leerbedrijf en onderwijs ontstonden. Betrokkenheid bij en van de student bij deze mooie voorbeelden stond in alle gevallen aan de basis. Een aantal van deze parels nemen we mee naar de landelijke conferentie ‘passende BPV’ op 20 juni 2023!